IV. évfolyam Celldömölk 1909 május 9. 19. szám

KEMENESALJA

VEGYES TARTALMU FÜGGETLEN LAP

Megjelen minden vasárnap reggel.
Előfizetési ára: Egész évre 8 korona, félévre 4 korona, negyedévre 2 korona.
Egyes szám ára darabonként 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
DINKGREVE NÁNDOR

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Dinkgreve Nándor könyvnyomdája Celldömölkön, ide intézendők a szellemi részt illető közlemények, hirdetések és mindennemű pénzilletékek.

A szegényügy.

Vajmi sokszor összetévesztik a szegényügyet a jótékonyság gyakorlásával s azt hiszik, hogy az elsőt szolgálták, mikor bármilyen avatatlanul is a másikat gyakorolják.

A bibliának azt a parancsát, hogy »Adj étket az éhezőknek s ruházd a meziteleneket« szemelőtt tartva, ennek tökéletesen megfelelni vélnék azzal, ha a szegénynek, vagy annak, aki olyannak mondja magát a körülményekhez képest kisebb vagy nagyobb pénzbeli segélyt juttatnak s aztán rájuk bizzák, hogy miképen tudnak ezzel a »segéllyel« igazi vagy csak látszólagos szorult helyzetből kiszivekelődni.

A szegényügy és a jótékonyság azonban két különböző fogalom, amely nem fedi, hanem még néha ki is zárja egymást. Ugy viszonylanak egymáshoz, mint az ész, meg a kedély. A helyesen alkalmazott szegényügynek mindig a gyakorlati felebaráti szeretet elvén kell ugyan alapulnia — mint különben az észnek műveit is a kedélynek kellene befolyásolnia — de a tervszerűtlen és céltalan jótékonyság nemcsak hogy elégtelen és nem kielégitő, hanem egyuttal igazságtalan is, mert önkényszerű, de sőt sokszor demoralizáló, s igy inkább bajt, mint áldást okozó. Hogy a könyörületes alamizsna osztogatás alapján gyakorlott bibliai jótékonyság az emberiség nőnemű tagjainál nagyobbszámu követőre talál, mint a férfiaknál, az bár erre nézve statisztikai feljegyzésekkel nem birunk, a nőnek fejlettebb kedélyvilága mellett természetes.

Az utcákon kuporodó nyomorúságos alakoknál legalább sokkal több nőt lát az ember megállani, zsebbe nyulni s az apropénzt az illetőnek odaadni anélkül, hogy megvizsgálnák, igazi és valódi-e az a nyomor vagy tettetett, attól a magasztos tudattól vezéreltetve csak, hogy jótettet végeztek. Ha pedig a szigoru férj a kellemetlenkedő csavargókat ajtaja elől elkergeti „szive jóságában“ bizonyára az asszony az, ki dugva egy kis pénzt vagy valami meleg ételt csusztat ki a kezébe.

A szegényügynek feladata, hogy a fáradtakat vagy munkaképteleneket a munkakerülőktől elválassza és megkülönböztesse, az elsőket végleg, vagy ideiglenesen elhelyezze, az élet legszigorubb nyomorától megóvja, az utóbbiakat ellenben a helyes utra visszaterelje vagy ha ez már nem lehetséges, ártalmatlanná tegye s az emberi társadalmat, mely lustálkodókat, vagy parazitákat,

Kain.

Irta: D. Luis Coloma. Spanyol eredetiből forditotta: Jándi [illegible]

I.

Az 1869. év egyik verőfényes májusi napszállatakor a Jerezből Puerto de Santa Mariába vezető töltésuton egy már koros ember ballagcsált, maga előtt hajtva szamarát. Ezen csak egy málhazsák volt és rajta nyereg vagy bármely más ülés nélkül egy javakorbeli asszony ült, aki keservesen sirdogált, olykor-olykor a fejét fedő katalaniai kendő csücskeivel száritva fel könnyeit. Ugyanez a, csakhogy elfojtott s tán ép azért még szörnyübb fájdalom volt olvasható a férfi arcán is; lehorgasztott fővel lépdegélt, hona alatt az ostorral, mellyel a csacsit biztatgatta, időnkint pedig egy-egy, mint az ecet, oly maró könnycsepp gördölt le s tünt el az évektől vagy a szenvedésektől megfehéritett szakállában. Aztán, mintha lepiezni akarná bánatát, egy-egy jót vágott a szamáron, nyersen odaszólva:

— Nee te, Tüske, ne lépkedj oly prosecciósan! Ez megijedve, fülét hegyezte s megszaporázta lépteit, de csakhamar visszaesett lassu menésébe, a füle lekonyult s csak néha-néha rázta meg, feje meg lelógott, mintha ő is résztvenne urai szomorusagában.

Sokáig haladtak szótlanul, mig végre a férfi rámutatott az utszélen egy darab dinnyével és paradicsommal beültetett földre s oly nyomott hangon, mellyel nagy lelki fájdalmat szokás leplezni, szólalt meg, mintha közömbös dolgokról beszélne;

— De jónak igérkezik az idén Pita Juan dinnyése!

Az asszony még a fejét sem vetette föl, sem nem szólt egy szót sem, mintha idegen volna reá nézve minden, ami nincs vonatkozásban fájdalmával. Ebben a pillanatban egy ember lépett ki a kunyhóból, mely egy magaslatról örködött a dinnyés földön: karján két kosár paradicsom, s átlépve az utat szegélyző sövényen, utasaink felé tartott. Pita Juan volt maga.

— Adjon Isten, Miguel uram s felesége! — szólt hozzájok érve.

— Fogadj Isten, Juan! — felelt Miguel. — Puertóba mész?

— Nem, uram; Jerezbe igyekszem, el akarom adni ezt a két kosár paradicsomot amely első lesz az idén a piacon.

— Én nem mondhatom ugyanezt. Az én kertembeliek nem jutnak ki előbb, mig csak a katonák meg nem eszik.

— De az enyémek koraiak s gyógyitó gyümölcs.

— Gyógyitó?

— Hát; hisz ezt fizetik legjobban. Tudnivaló ugyanis, hogy a halál, mint a csigáskutnak vizmeritő kereke, folyton visszajár.

— S hogy adod?

— Hát ezeket, amelyek még zöldek, huszonegy garasért! ezeket az érettebbeket pedig egy pesetáért s egy fityinggel sem olcsóbban.

— Egy pesetáért ezt a paradicsomot, amely bizony beillenék ecetnek a malacok megdögleszlésére? . . . Nekem ugy látszik

Tibortz Sándor
férfi és nőI angol és francia szabó
CELLDÖMÖLK, Sági-u. (Takács-ház)

Elvállal mindennemű férfi és női angol és francia szabásu ruhák készitését.

Lovagló és sportöltönyök kitünő szabásban.

élősdieket magában meg nem tűr, tőlük megszabaditja. A szegényügy feladata tehát szociális a szó legszorosabb értelmében. Aki neki szenteli magát, annak nemcsak a könyörületesség érzetével kell birnia, hanem éles felfoggással, tántorithatatlan meggyőződéssel és erélyes cselekvési képességgel a kivitelben is. Épen ezt az utólsót akadályozza meg nagyon sokszor a könyörületesség érzete. Mert nagy kisértés arra, hogy könyörületből többet is adjunk, mint amennyi a nyomornak megszüntetésére feltétlenül szükséges. Pedig ennek a gyönyörű, tisztán emberies érzésnek engendni még sem szabad, mert a feltétlenül szükségesnek tulhajtása a segélyre szorulót az idegen segitséghez hozzászoktatja s az önsegély ösztönét kisebbiti benne.

A szegényügynek ez olyannyira szükséges korlátozása és elhatározása azonban sok esetben egy bizonyos keményszivüségre vezet, főleg ott, ahol a teljes munkaképtelenség az illetőnek önhibája nélkül állott eló s ahol a legszükségesebbnek megadása, a fáklya világhoz hasonlitva, nem a nyomor éjjelének a megvilágitására, hanem a borzasztó sötétség feltárására vezet. Az ily esetekben, melyeket csak az individualizáló szegényügy állapithat meg teljes biztonsággal, az emberi könyörületességnek kell legszebb és legádásosabb virágait fakasztani.

Kamarás főhadnagyok. A király koltai Vidos Aladár és koltai Vidos József 11. számu huszárezredbeli főhadnagyoknak a kamarási méltóságot adományozta.

HIREK.

Egyházkerületi felügyelői választás. A dunántuli ág. ev. egyházkerületi felügyelői állásra leadott szavazatokat a hét folyamán bontotta fel a *Gyurátz* Ferenc püspök elnöklésével kiküldött bizottság. Összesen 332 szavazatot adtak le, melyből vései *Véssey* Sándor nagybirtokosra 158, dr. Berzsenyi Jenőre a celldömölki kerület orsz. képviselőjére 86 szavazat esett. A többi más jelöltek közt oszlott meg. Minthogy abszolut többséget senki sem kapott, *Véssey és Berzsenyi* közt pótválasztást rendeltek el, melynek határnapjául jun. 8-át tüzték ki.

Uj ügyvéd. Király István dr., aki városunkban dr. Pletnits Ferenc ügyvéd irodájában is működött és Szombathelyen feiezte be joggyakorlatát, a budapesti ügyvédvizsgázó bizottság előtt sikeresen tette le az ügyvédi vizsgát.

Iskolalátogatás. Greitzinger ottó iparoktatási szakfelügyelő ma egyhete, meglátogatta a czelldömölki ipariskolát s ugy az ügykezelési, mint iskolai rend és előhaladás felett teljes elismerését fejezte ki.

Esküvő. *Molnár* Géza kat. mérnök f. hó 4 én vezette oltárhoz *Neuhauzer* Erzsiket, *Neuhauser* Imre, helybeli kir. adótárnok nagymüveltségü, kedves leányát. Az esküvő a menyasszony családját ért nagy gyász miatt egész csendben folyt le. Esküvő után az ifju pár nászutra indult.

A sorozás. Az idei sorozás hideg, esős időre esett, ami azonban a tüzesvérü, ifju legényseregre nem volt különösebb hatásssal. A katonanóták éppen ugy betöltötték a várost, mint egyébkor is, a szél pedig a szines, földig érő szallagok lengetésével a tanglich hathatósabb bizonyitékul szolgált. A sorozásra 950 állitásköteles hivatott be, melyből 159 találtatott alkalmasnak. Ezenkivül még besoroztatott a póttartalékba 37, önkéntyt belépett 4 egyén, 304 azok száma, akik nem jelentek meg a sorozáson.

Házasság. Gyurgyókai Zilahy Jenő dr., Zilahy Simon, a »Budapesti Hirlap« ujságvállalat igazgatójának fia, folyó hó 11-én délelőtt 12 órakor, vezeti oltárhoz Krása Manó és neje kelédi nagybirtokos leányát, Johannát, Budapesten a Jézus Szent Szive templomában,

Halálozás. Sulyos csapás érte Neuhauser Imre adóhivatali pénztárnokot; apósa, Kovács István pápai vendéglős f. hó 1-én 83 éves korában elhunyt. A köztiszteletben állott aggastyán mult vasárnap véghezment temetésén nagy részvét nyilvánult meg a megjelent impozáns közönségben.

Uj vonat. Május 4-óta Jánosháza felől Czelldömölkre most már a reggeli és déli vonatokon kivül délután fél 5 órakor is indul egy a nyári hónapok alatt.

Slöjd kiállitás. A bögötei gróf Batthyányi Ervin-féle elemi népiskolában a tanulók által készitett kézimunkákból érdekes kiállitás készült. A minden tekintetben figyelmet érdemlő kiállitást vasárnap nyitják meg s az érdeklődők egy héten át dijtalanul megtekinthetik.

Inasok rakoncátlankodása. Köztudomásu dolog, hogy az iparosinasok mindennek ellenségei, csak a rossznak nem. rossz viselkedésünk ujabban nemcsak az utcán nyilvánult meg, hanem az iskolában is. A tarthatatlan állapotok megszüntetésére ipariskolánk igazgatósága hivatalos jelentést adott be több tanonc ellen, hogy ugy az iskola, mint a külső fegyelem érdekében az iparhatóság intézkedhessék. Ez ügyben az iparhatóságnál f. hó 14-én lesz a tárgyalás.

Majális. A mulatnivágyó ifjuságot a jelen kedvezőtlen időjárás nem rettenti vissza a majális gondolatától. Hisz jól tudják ők is, hogy borura derü, a hideg után meleg napok következnek. A helybeli tüzoltó-egylet is arra a szép időre gondol, mely a tervbevett nyári mulatság sikerét fogja előmozditani. Mert, hogy majális lesz, annyi, mint kétszerkettő. de hogy kedvező idő lesz-e, az még csak remélhető. Ha ez utóbbi kellék nem fog hiányozni, akkor több mint bizonyos, hogy szép sikerrel fog járni az a majális, amit e hó végére a »Griff« kerthelyiségében akaroak rendezni. Legfőbb nevezetessége az lesz e mulatságnak, hogy a tüzoltók itt nem tüzet, hanem szomjuságot fognak oltani.

Bucsusok. Az idei első félévi bucsusok, az akaiak már csütörtökön reggel megérkeztek s pénteken reggel mentek el Most már majd minden héten 2—3 csoport jön.

Tüz. Özvegy Imre Józsefné pincéje f. hó 2-án Kemenessömjénben kigyulladt és leégett. A kár mintegy száz koronát tesz ki.

Juan, hogy a te tarisznyád szélesebb a temető kapujánál, hogy elférjen benne az is, ami benne van, azonfelül meg még az is, ami belejön.

— Ugyan mit gondol Miguel uram?... Ezen a paradicsomon kell vennem az idén egy kis csacsit.

— Persze a te szemedben egy csacsi többet nyom a lelkiismeretnél.

— Ez csak jámbor aggságoskodás, Miguel uram. Minekelőtte kertész lettem, fiskális voltam s megtanultam egy kicsit számitani . . .

S Pita Juan cinikus mosollyal oly jelentős tagfejtést tett, amely valamennyi ismert égitájon azt jelzi, amit Isten a hetedik parancsolatban tilt.

— Nem igaz, Joaquia néném? — vetéoda Juan — olyan szótlan, akárcsak a kapubálvány s oly komolyan ül ott a szamár hátán, mintha csak az oltáron volna.

Joaquina feléje forditotta fejét s Juan megláthatta mind azt a nagy szomoruságot, amely arcán tükröződött, de amelyet mindeddig nem vett észre.

— Teremtette! — kiáltott fel, káromkodást szalasztva ki száján s utra készülődve. — Mi baja? Hiszen olyan, mintha valamennyi paradicsomom e kosárból a szemébe szállt volna!

Joaquina ismét könnyekben tört ki, Miguel pedig szót sem ejtve, hallgatott.

— De hát . . . mi történt, Miguel uram? — kérdi ujra Pita Juan. — Mi a baj?

— Mi a baj? — szólalt meg végre zokogva Joaquina. Az, hogy Perico, az én életem, lelkem, szivem gyermeke berukkolt katonának s ma viszik Cádizba!

— Szent Isten, te asszony! . . . S én erről semmit se tudtam! — kiáltott fel Juan elszomorodva.

— Édes fiam! — folytatá Joaquina zokogva. — Nem azért szültem, nem azért neveltem, hogy nyakába vegye az Uristen e nyomorultjainak fáradalmait!... Oh micsoda gyöngéd lélek a lelkem, fiam! Ez halála lesz s én nem látom meg többé!

— Ne kisértsd az Istent, asszony; hisz több erő van a gyerekedben, mint egy manchai öszvérben! — kiáltott fel Miguel nyersen.

S Juan felé fordulva, hozzátette:

— De hát ez asszony a fejébe vette, hogy valami baj éri drágalátos fiacskáját s ezért előre sirdogál és aggódik.

— Hallgass, Miguel, hallgass! — vágott vissza Joaquina; nagyon jól tudod te, amit mondok, de hát neked hasztalan a beszéd... Jaj Istenem s mily keserves szenvedést hoznak még ránk az évek! — siránkozék folyton a boldogtalan asszony. — Mi lesz e nyomorult öregekből Perico nélkül, aki annyira hiányzik majd nekik?

— Ejnye, Joaqina, hisz nem oly fekete az ördög, aminőnek festik! — szólt Pita Juan. Azóta, hogy Ádám apánk vétkezett, a király katonái a legények s elmulik ez is, mintha semmi se volna; aztán meg itt maradt Roque, aki olyan legény, mint a jegenye.

Kesernyés mosoly jelent meg Miguel ajkán, akinek ráncos arca erre még fájdalmasabb kifejezést öltött.

— Roque! — dörmögött keserüen — nem fáj annak sohasem a más baja!

— Ez a másik tőr szivemben! — kiáltott fel Joaquina egyben bosszusan és leverten; ellenséges indulatod iránta, dacos szemed s az a komiszság, ahogy bánsz övele.

(Folyt. köv.)

Vizbefulladt. Géfin György helybeli pékmester személyhordója tegnap reggel az adorjánházai határban a Marcal-folyóba fulladt. A devecseri főszolgabiróság meginditotta a nyomozást arra nézve, hogy nem-e büntény esete áll fenn.

Ötfilléres nikkel pénzek. A kincstár legközelebb ötfilléres nikkel pénzeket bocsát forgalomba. Az uj pénz nagysága olyan lesz mint a mostani egyfilléres rézpénzéké, mintája pedig mint a 10 és 20 filléres pénzeké. Egyelőre másfél millió értékü nikkel ötfilléres fognak kibocsátani.

A földadó kataszter kiigazitása és a földadó százalék megállapitása tárgyában a m. kir. pénzügyminiszter az összes birtokos közönséget felhivja, hogy a földadó kataszter kiigazitására vonatkozó irásbeli javaslataikat — az elöljáróság igazolása után — közvetlenül a miniszterhez 1909. évi julius hó 1-ig terjesszék be. Ily javaslattételre a képviselőtestület, vagy 20 földadóra kötelezett birtokos jogosult csak. A községeknek a felhivások kiadattak.

HENTES-ÜZLET MEGNYITÁS!

Tisztelettel hozom Celldömölk és vidéke n. é. közönsége b. tudomására, hogy **Celldömölkön, Sági-utca, (Bárányvendéglő épületében)**

hentesáru-üzletet

nyitottam.

A n. é. közönség pártfogását hogy kiérdemeljem, mindenkor friss áruval fogok szolgálni.

A tisztaságra és pontos mértékre nagy figyelmet fordítok.

Tisztelettel

MEIZNER KÁROLY

hentes-mester.

STECKENPFERD-Liliomtej-szappan.

Legenyhébb szappan bőrápolásra és pattanások ellen.

MINDENÜTT KAPHATÓ

Mi-i-t? „— „Papa megengedte! Hisz' valódi Jakobi-féle Antinicotin cigarettahüvelyek fadobozban.

Figyelem! Csakis „JACOBI" jelzéssel valód Minden fadobox egy érdekes büvészkártyát tartalmaz.

Értesités.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy elsőrendü **cementcsövek** és **cement-lapokból** nagy raktárt tartok. — Elvállalok mindenféle **betonmunkát** olcsó árban, kifogástalanul elkészitve.

Portland- és Roman-cement olcsón beszerezhető.

Tisztelettel:

WEISZ KÁLMÁN.

Szőlőoltvány,

amerikai és hazai vessző-:: eladási hirdetmény. ::

A nagyméltóságu Földmivelésügyi miniszterium 60900|1896 számu szokványrendelete szerint válogatott, **első osztályu sima- és gyökeres RIPARIA-PORTALIS, RUPESTRIS-MONTICOLA és VITIS-SOLONIS** amerikai vadvessző, valamint ugyanily alanyokra **nemesitett**, fenti rendeletnek minden tekintetben megfelelő, a legkiválóbb bor és csemege-faju

gyökeres fás- és zöldoltványok.

ugyanúgy hazai sima és gyökeres vesszők kedvező árban nagymennyiségben eladásra.

BADACSONYI KIRÁLY SZŐLŐTELEP

kezelősége, TAPOLCA, a Balaton mellett.

Képeslapokból

óriási választék

DINKGREVE MÁNDOR

papirkereskedésében.

WEBER TESTVÉREK

vil any-erőre berendezett mészáros- és :: hentes-áru üzlete ::

SZOMBATHELY, belsikátor.

Lakás: Hid-utca 3-ik szám.

Ajánljuk naponta frissen vágott

marha-, borju- és sertés husainkat,

azonfelül saját gyártmányu **kalbászainkat**, ugymint: **parisér, savaladé, .. frankfurter, .. tormás virsli, krakauer, sonkakalbász, krinolin, debreceni, augsburgi extrakalbász, szalámi** és **szárazkalbász, husos kalbász** nyersen füstölve, **nyelv és sertés- és marhasajtok.** *Naponta friss kenhetők* mindennemü **füstölt husok** nyersen és főtten, **szalonna** frissen füstölten.

Zsir kicsinyben és nagyban.

Megrendeléseket ugy helyben, mint vidéken pontos kiszolgálás mellett gyorsan eszközlünk.

Kiváló tisztelettel:

Weber Testvérek.

Naponta postai szétküldés.

Egy jeles képzettségü szaksegédet hozatván,

fogorvosi műtermemben

mindenféle, rágásra és beszédre alkalmas kaucsuk lemezü és lemez nélküli **műdarabokat, arany koronákat, csapos fogakat, hidmunkákat a megrendelés napján elkészitek.**

VIDÉKIEK MEGVÁRHATJÁK.

Hibás állásu és tört darabokat 2 óra alatt kijavitok.

Öntött arany, égetett (nem utánzott) porczellán, platina, czement fogtömés.

Érzéstelenitett fog- és gyökérhuzás!

Mérsékelt ár, több évi jótállás! —— Rendelés d. e. 8-tól d. u. 6-ig.

Dr. Kóródi Simon fogorvos,

Pápa, Jókai Mór-utca, 16-ik szám. I. emelet. (Blum-féle ház.)

Grammofonok

hanglemezek, tűk raktáron tartatnak DINKGREVE NÁNDOR papirkereskedésében CELLDÖMÖLK.

SZŰCS SÁNDOR FIA

bihardiószegi szőlőoltvány- :: termelő-czég fióktelepe :: CZELLDÖMÖLK, (Vasmegye).

Vezetője: Mór Gyula műkertész.

Bárkinek ingyen és bérmentve küldi [illegible] és vissza árjegyzéket, sok hasznos tudnivalót tartalmaz. Az oltványok Czelldömölkön személyesen is megtekinthetők. Áraim olcsók és anyagom kifogástalan.

Megkeresések a fióktelep vezetőjéhez intézendők.

Eladó gyümölcsfák!

Gr. ESTERHÁZY SÁNDOR uradalmában.

Alma 60, Körte 80, cseresnye 60 fillér. :: 100 darab vételénél 10 %, kedvezmény. :: Urad. tisztiartóság Pusztа-Kemenes, u. p. [illegible]

KIADÓ

Kényelmes lakás

Az ujtépen, Rákóczy utcában levő házamat, mely áll: két nagy utczai szoba, zárt üveges veranda, konyha, pince és padlásból, ugyszintén a hozzávaló nagy gyümölcsös kertet, melyben sok termő gyümölcsfa és szőlő van

1909. évi augusztus 1-ére évi 520 korona bérért kiadom.

A kert el van teljesen veteményezve.

Tisztelettel

Molnár János

mozdonyvezető.

DINKGREVE NÁNDOR

könyvnyomdája és papirkereskedése

CELLDÖMÖLK (Kossuth-utca.)

Könyvek, lapok, hivatalos nyomtatványok, számlák, falragaszok, üzleti levélpapirok, borítékok, névjegyek, lakodalmi és bál meghivók divatos kiállitásban, jutányos áron, pontosan készittetnek.

Takarékptári zárszámadások, üzleti fő- és segédkönyvek, gyászjelentések, folyóiratok, szövetkezeti nyomtatványok, eljegyzési tudósitások és minden egyéb nyomtatványok a legizlesebb kivitelben!

Nyomatott Dinkgreve Nándor könyvnyomdájában Czelldömölk.